

**INSPIRATIONSPUNKTER
[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]**

26. august 2014

Samråd i ULØ den 26. august 2014 vedr. lån i yderområder

- Tak for invitationen til at komme herover i udvalget.
- Jeg vil indledningsvist besvare spørgsmål R vedrørende Krakas analyse af udlån i de danske yderområder, som også ministeren for by, bolig og landdistrikter netop har besvaret. Efterfølgende vil jeg besvare spørgsmål T vedr. internetportalen ”UdenomBanken”, som formidler lån til boliger.

Besvarelse af ULØ alm. del samrådsspørgsmål R stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V), Thomas Danielsen (V) og Esben Lunde Larsen (V).

Spørgsmål: Ministeren bedes gøre rede for, om det er i orden, at virksomheder i det såkaldte Udkantsdanmark har sværere ved at få lån end andre, jf. artiklen på EPN.dk 3/6-14 ”Udkantsdanmark får nej i banken” om ny analyse fra tænketanken Kraka, samt redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at øge långivningen i de tyndtbefolkede områder.

Svar:

- Indledningsvist vil jeg erklære mig helt enig med ministeren for by, bolig og landdistrikter i, at det er vigtigt at sikre et velfungerende lånemarked for de danske virksomheder. Det sikrer virksomhedernes adgang til kapital og giver mulighed for, at de kan investere og udvide deres produktion til gavn for væksten i Danmark.

- Det gælder både for små lokale virksomheder og de større virksomheder med internationalt fokus, og uanset om de ligger i byområder eller landdistrikter.
- Udvalget har stillet et spørgsmål om forskelle i bankernes kreditpolitik i ”Udkantsdanmark” kontra byområderne i lyset af en analyse, som blev offentliggjort af tænketanken Kraka i juni 2014.
- Før sommerferien drøftede vi også af flere omgange denne problemstilling her i udvalget. Det giver mig anledning til at gentage, at jeg forventer, at realkredit- og pengeinstitutter laver en reel vurdering i hver enkelt lånesag. Det går ikke, hvis potentielle låntagere afvises alene på grund af beliggenhed. Det er ødelæggende for lokalsamfundet – og for væksten i hele Danmark.
- Jeg har forstået på penge- og realkreditinstitutsektoren, at der lånes ud over hele Danmark, og at der ikke diskrimineres efter postnummer. Jeg går ud fra, at det fortsat er korrekt. Og jeg vil tage det op med realkreditbranchen, såfremt jeg modtager informationer om det modsatte, som jeg allerede har tilkendegivet offentligt. Det er ikke i orden, hvis en køber får afslag på et realkreditlån, alene fordi huset ligger på landet.

- Når det er sagt, anerkender jeg, at det er sværere at låne ud til ejendomme i områder, hvor der er større usikkerhed om pantets værdi.
- Hvis en del af forudsætningen for at bevilge et lån er pant i fx en fabriksbygning, vil det have betydning for kreditgivningen, hvor sikker man kan være på værdien af pantet. Ellers står långiver jo i en uholdbar situation, hvis virksomheden går ned, og bygningen skal sælges.
- Derfor er der behov for, at beskæftigelsen i yderområderne øges, og at erhvervsudviklingen forbedres. Det vil skabe større sikkerhed om værdien af erhvervsejendommene, og gøre det lettere for penge- og realkreditinstitutter at låne penge ud i yderområderne.
- Løsningen er ikke at lempe på reglerne for realkreditinstitutters kreditgivning. Vi har behov for at fremtidssikre den danske realkreditmodel – ikke at indføre nye risici, som kan gøre det sværere og dyrere for virksomheder og borgere at låne, som følge af at investorernes tillid til sikkerheden i de danske realkreditobligationer bliver mindre
- For at afhjælpe de strukturelle udfordringer om vækst og beskæftigelse, herunder også i yderområderne, har regeringen taget en række initiativer. Det vil jeg vende tilbage til.

Kraka om kreditgivning før og under krisen

- Men lad mig først tage fat i analysen fra tænketanken Kraka, som der specifikt spørges til.
- Krakas analyse af udviklingen i kreditpolitikken før og under krisen indeholder mange interessante resultater. Analysen bygger oven på analyser fra Danmarks Nationalbank og Finansrådet.
- Alle tre analyser viser, at pengeinstitutterne under finanskrisen lagde mere vægt på økonomiske nøgletal, når de skulle godkende låneansøgninger, end tilfældet var op til krisen – det gælder i hele landet og både for store og små virksomheder.
- Det er ikke nødvendigvis dårligt, at pengeinstitutterne er blevet lidt mere påpasselige end i årene op til krisen. Men det giver selvfølgelig et behov for konsolidering i de danske virksomheder. Og ser man på erhvervsorganisationernes undersøgelser af kreditsituationen, viser de, at navnlig små og mellemstore virksomheder oplever udfordringer med at få kredit.
- Her er det vigtigt at være opmærksom på, at regeringen har gjort rigtig meget for at forbedre særligt SMV'ernes adgang til finansiering, ikke mindst i regi af Vækstfonden og Ekspert Kredit Fonden. Det har hjulpet mange virksomheder –

også i yderområderne. Med Vækstpakke 2014 tages der yderligere skridt for at forbedre SMV'ernes adgang til kredit.

Kraka om kreditgivningen i yderområderne

- Kraka finder i sin analyse tegn på, at små virksomheder i de danske yderområder har vanskeligere ved at få godkendt deres lån end virksomheder beliggende i andre områder.
- Men her skal man huske på, at virksomheder beliggende i yderområder kan have sværere ved at stille med fornuftig sikkerhed for deres lån – et forhold som Krakas analyse ikke tager højde for.
- Samtidig viser andre dele af Krakas analyse, at det er lettere at få godkendt lån i Region Syddanmark og Region Midtjylland end i Region Hovedstaden, hvilket peger i den modsatte retning.
- Endelig er det værd at bemærke, at datagrundlaget for Krakas analyse er meget spinkelt – et forhold, de også selv gør opmærksom på.
- Dertil kan lægges, at Finansrådets analyse viser, at der ikke er geografiske forskelle i kreditpolitikken.

- Alt i alt mener jeg derfor, at man skal være varsom med at konkludere, at virksomheder i yderområderne har sværere ved at få kredit alene på grund af deres beliggenhed. En sådan konklusion kræver mere robuste resultater.
- Men lad mig samtidig også slå fast, at kommer der klare beviser på, at der er virksomheder – store eller små – der får afslag alene på grund af deres placering, så vil jeg tage det op med realkreditbranchen

Afslutning

- Det er ikke et nyt fænomen, at folk i højere og højere grad ønsker at bo i og omkring de større byområder.
- Den tendens kan vi ikke ændre med et snuptag – og jeg mener heller ikke, at vi skal blande os i, hvor folk vil bosætte sig. Vi bør derimod kigge mod initiativer, som understøtter en fortsat efterspørgsel efter ejendomme i yderområderne.
- Overordnet set er jeg af den opfattelse, at strukturelle problemstillinger i yderområderne skal håndteres ved politiske tiltag, der forbedrer erhvervsudviklingen og øger beskæftigelsen.
- De seneste år er konkurrenceevnen styrket. Regeringen har sænket skatten på arbejde og sænker produktionsrelaterede afgifter og selskabsskattesatsen gradvist til niveauet i Sverige.

- Men der er ingen nemme løsninger for udviklingen i yderområderne. Jeg lytter derfor gerne til konstruktive forslag ud over de initiativer, som regeringen allerede har taget.
- Der er imidlertid også nogle forslag, som ikke er vejen frem.
- At lempe på reglerne for sikkerheden i realkreditinstitutterne er at spille hasard med stabiliteten i realkreditsystemet. Det ønsker jeg ikke, da det kan gøre det både dyrere og sværere for borgerne og virksomhederne at få lån.
- Det er heller ikke klogt at indføre statslån til særlige geografiske områder. Det vil sætte markedet ud af spil og være dyrt for staten.
- Derimod har regeringen blandt andre sammen med Venstre senest her i sommer taget yderligere skridt for at forbedre erhvervslivets forhold og styrke væksten i Danmark i form af aftalen om vækstpakke 2014.
- Denne vækstpakke indeholder en række elementer, der fortsætter regeringens arbejde med at sikre små og mellemstore virksomheder bedre adgang til finansiering, herunder en forlængelse af vækstlånordningen, etableringen af en ny accelerationspulje til virksomheder med særligt vækspotentiale samt etableringen af Dansk Vækstkapital II.

- Desuden lempes udbyttebeskatningen på unoterede aktier, hvilket giver øget incitament til at investere i små og mellemstore virksomheder.
- Vækstpakken bidrager derfor til bedre vilkår for de mange mindre virksomheder i yderområderne. Samtidig skal vækstpakken bidrage til at løfte den samlede private beskæftigelse med 150.000 personer frem mod 2020.
- Regeringen indgik i foråret også en aftale med et bredt flertal i Folketinget om en vækstplan for fødevarer, der bl.a. sigter på at styrke udviklingen i landbruget og fødevareerhvervet. Desuden fremlagde regeringen i foråret en strategi for Danmark som produktionsland. Et stærkere landbrug og stærkere produktionsvirksomheder vil fremme erhvervsudviklingen i yderområderne.
- Regeringen vil i efteråret have fokus på vilkårene for produktionsvirksomhederne og på at få initiativerne i fødevarevækstplanen rullet helt ud. Væksten er på vej op i især de store byområder, men vi vil understøtte, at den breder sig ud til yderområderne.